

Koudumer verhalen uit de Tweede Wereldoorlog

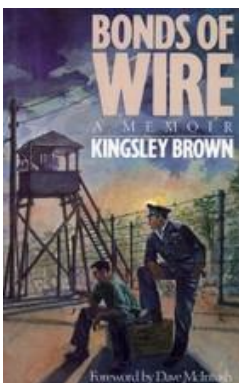
De crash van de Hampden AE 248, 3 juli 1942

In de vroege ochtend van 3 juli 1942 stortte een geallieerde bommenwerper in Koudum neer. Het vliegtuig, de Canadese Hampden AE 248, was opgestegen vanaf het Britse vliegveld Waddington voor een bombardementsmissie naar Bremen. Het werd boven het IJsselmeer onderschept door een Duitse nachtjager van het vliegveld Leeuwarden.

Door de beschieting explodeerde de Hampden boven Koudum. Eén vleugel van het toestel kwam neer bij de boerderij van de familie Martens, thans Kerkhoflaan 12 in Koudum. Het grootste gedeelte van het wrak stortte neer op de plek waar tot 2021 woonzorgcentrum De Finke was gevestigd, zo'n 500 meter ten zuiden van de kerk.

Bij de crash vonden drie van de vier bemanningsleden de dood. De stoffelijke resten van de sergeanten Robert Oscar Williams (navigator), Robert William Rowland Whytock (radiotelegrafist-boordschutter) en John Noel Waddington (radiotelegrafist-boordschutter) werden in 1942 met militaire eer in Koudum begraven. Hun graven zijn nog altijd op de Algemene Begraafplaats te vinden, naast het graf van John Arthur Whittingham. Die was piloot van de Halifax die op 26 juni 1942 werd neergeschoten boven het IJsselmeer bij Hindeloopen, na een geslaagde bombardementsmissie naar Bremen.

Piloot Kingsley Brown landde met zijn parachute op het dak van een huis in Molkwerum. Omdat de personen die zich over hem ontfermden geen kans zagen hem snel te verbergen werd hij, zoals zijn instructies voorschreven, overgedragen aan de autoriteiten op het gemeentehuis in Koudum. Via Leeuwarden en Amsterdam ging hij op transport naar het grote krijgsgevangenkamp Stalag Luft 3 bij Sagan in Silezië, in het huidige Polen. Daarover schreef Kingsley in 1989 in zijn boek *Bonds of Wire*.

Na de crash is een explosief uit de Hampden door Duitse militairen tot ontloffing gebracht in een weiland richting Galamadammen. Op de foto van 21 juli 1942 inspecteert de Koudumer jeugd het gat dat door de crash was ontstaan.

Hendrik de Jong bewaarde zijn leven lang een bombscherf die hij vond na die ontloffing. Het moet afkomstig zijn van een zware bom.

Op 3 juli 2012, precies 70 jaar na de ramp is in Koudum het 'Fleanmasine Monument' onthuld door Mary Bethune, destijds verloofde van Bobby Williams, en burgemeester Hayo Apotheker van de gemeente Súdwest-Fryslân.

